

Staatsteun of niet.

Onze vraag is aan de portefeuillehouder of onderstaande redenering klopt en wat daarin dan zijn standpunt is. Hoeft niet schriftelijk beantwoord te worden, maar graag beantwoorden tijdens de vergadering.

In het document van de overheid zijn diverse BVO's onderzocht die de afgelopen jaren steun van de gemeente waar ze voetballen hebben ontvangen. <https://europadecentraal.nl/wp-content/uploads/2014/08/Factsheet-staatssteun-aan-bvo-cps.pdf>

Uit dit document heeft de SP Kerkrade het volgende samengevat. De situatie van Roda is 1op1 vergelijkbaar met die van Willem II. De tekst in de linkerkolom komt letterlijk uit het overheidsdocument. Iedereen kan zo gemakkelijk zelf de conclusie trekken.

Willem 2	BVO Roda
Gemeente volledig eigenaar stadion	Gemeente volledig eigenaar stadion
Huurt het stadion van de gemeente	Huurt het stadion van de gemeente (via stadion bv)
Krijgt wegens financiële problemen huurverlaging met terugwerkende kracht onder de voorwaarde van een streng herstructureringsplan	Krijgt wegens financiële problemen huurverlaging met terugwerkende kracht Zonder de voorwaarde van een streng herstructureringsplan
Financiële situatie Willem 2 is verbeterd door steun gemeente	Financiële situatie Roda is verbeterd door steun gemeente
Conclusie Commissie: Er is NIET gehandeld conform de beginselen van de investeerder- en de crediteur in een markteconomie. <i>(en daarom is er sprake van staatsteun zie conclusie verderop c.w)</i>	Deze conclusie zou dan ook gelden voor Roda
Op de eerste plaats beseft de gemeente ten tijde van het sluiten van de huurovereenkomst dat het stadion overwegend door Willem II gebruikt zou worden en dat de exploitatie van het stadion afhankelijk was van de omstandigheid dat Willem II de huurprijs zou blijven betalen, omdat de exploitatie van het stadion ongeschikt is voor andere activiteiten dan voetbal. Een (hypothetische) particuliere investeerder zou dit risico – zonder extra waarborgen in de vorm van een extra winstmarge en verzekering tegen eventuele insolventie van de club – niet zijn aangegaan. Voorts wordt opgemerkt dat de exploitatie van het stadion voor de gemeente begrotingsneutraal is geweest, wat betekent dat bij verlaging van de huurprijs met terugwerkende kracht de exploitatie verliesgevend werd. Ook hier zou een	Dit geldt ook voor de BVO Roda

particuliere investeerder nooit voor hebben gekozen.	
Het verlagen van de huur door de gemeente ging niet gepaard met soortgelijke maatregelen van andere crediteuren (<i>andere schuldeisers dan de gemeente c.w.</i>) (zie Vitesse-zaak) Het argument dat de gemeente anders met een voetbalstadion zou blijven zitten bij faillissement van Willem II achtte de Commissie niet overtuigend. Er zou immers een nieuwe club kunnen worden opgericht die het stadion kan huren. Het feit dat de nieuwe voetbalclub niet direct kan deelnemen aan het betaald voetbal – een club die na faillissement een doorstart wil maken moet volgens de regels van de KNVB op het één-na- hoogste amateurniveau starten – doet hier niet aan af, omdat dit binnen afzienbare tijd wel het geval kan zijn.	Dit geldt ook voor BVO Roda
Er is dus niet voldaan aan het beginsel van de investeerder en crediteur in een markteconomie. Derhalve betekent dit dat er een voordeel – en dus staatssteun in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU aan Willem II is verleend.	
Aan steunverlening op grond van de Richtsnoeren moet altijd een herstructureringsplan (of liquiditeitsplan) ten grondslag liggen. Het herstructureringsplan moet gericht zijn op het herstel – binnen redelijke termijn – van de levensvatbaarheid van de bvo op lange termijn. Het plan moet haalbaar zijn en de oorzaken van de verliezen aanpakken. De steun aan de bvo's werd afhankelijk gesteld van een aantal door de gemeenten bepaalde voorwaarden	Er ligt geen herstructurereingsplan of liquiditeitsplan van Roda.
Herstructureringssteun moet daarnaast beperkt blijven tot een minimum. Dit criterium moet er met name voor zorgen dat er een voldoende eigen bijdrage wordt geleverd aan de kosten van de herstructurering van de onderneming	Gezien het ontbreken van een herstructureringsplan kan ook niet vastgesteld worden of de gemeentelijke steun tot het minimum beperkt is.
Ten slotte moet nog worden opgemerkt dat steunverlening op grond van de Richtsnoeren	

dient te worden aangemeld conform artikel 108, lid 3, VWEU.	
Gelet op het bovenstaande is de Commissie van oordeel dat er aan Willem II, NEC, MVV en FC Den Bosch onrechtmatige staatssteun is verleend, omdat de steun niet op voorhand door de gemeenten is aangemeld bij de Commissie. De steun is evenwel in alle gevallen verenigbaar met de interne markt op grond van de richtsnoeren inzake reddings- en herstructureringssteun.	Alle voorwaarden voor Willem 2 gaan ook op voor Roda en dus ook de conclusie dat er sprake is van onrechtmatige staatsteun. Waarbij zij opgemerkt dat een herstructureringsplan dat volgens de richtsnoeren verplicht is bij de BVO Roda bovendien ontbreekt. Conclusie: Het kwijtschelden van de huurschuld is staatsteun. Het afgeven van een huurgarantie is staatsteun. Het niet melden van de kwijtschelding van de huurschuld en de huurgarantie is illegale staatsteun NB het niet melden maakt dus dat het al gezien wordt als illegale staatsteun, dus het vormen van een aanvaardbaar risico door het niet te melden zoals het college suggereert kan niet aan de orde zijn. Wel zou onder zeer stringente voorwaarden het kwijtschelden van de huur mogelijk zijn, alsook de huurgarantie, maar dat is wel twijfelachtig. Bovendien: voordat het gemeld wordt, dient er een herstructureringsplan van Roda voorgelegd te worden, met strenge eisen. En zolang dat er niet ligt, is er sowieso sprake van 100% illegale staatsteun.
Tenslotte nog dit: De voornaamste vraag die de Commissie stelt is of de gemeente heeft gehandeld zoals een hypothetisch particuliere investeerder in vergelijkbare omstandigheden zou hebben gedaan. M.a.w. of de gemeente heeft gehandeld conform het beginsel van een marktdeelnemer in een markteconomie.	Een particuliers investeerder zou geen schuld kwijtschelden van 2,8 miljoen in ruil voor vage dienstverlening in de toekomst. Daarnaast: Er is geen enkele noodzaak dat de gemeente voor de BVO een kantoor gaat bouwen (of laat bouwen) van 8 miljoen vanuit de wetenschap dat de BVO de afgelopen 23 jaar zo goed als geen verplichtingen jegens de gemeente is nagekomen inzake het PLS. En laten we niet vergeten dat vanaf het moment dat de gemeente zich garant heeft gesteld voor de hypotheek van het stadion (2005) de BVO misbruik heeft gemaakt van die garantstelling door wel te investeren maar niet de rente en

	aflossing en later de huur (toen het stadion bv alle schulden van de BVO had overgenomen) te betalen. Waarom gaat de investeerdersgroep Phoenix niet garant staan voor die huur van de nieuwe kantoren van de BVO? Er is geen enkele noodzaak, gebouw technisch of cultuurtechnisch dat de BVO Roda het PLS stadion zou moeten verlaten.
--	---

Toelichting op het niet melden van mogelijke staatsteun.

Voldoet een steunmaatregel aan de vijf cumulatieve staatssteuncriteria, dan moet volgens de Europese staatssteunregels deze maatregel worden aangemeld bij de Europese Commissie volgens artikel 108 lid 3 VwEU. Deze 5 zijn:

- de steun wordt verleend aan een onderneming die een economische activiteit verricht;
- de steun wordt door staatsmiddelen bekostigd;
- deze staatsmiddelen verschaffen een economisch voordeel dat niet via normale commerciële weg zou zijn verkregen (non-marktconformiteit);
- de maatregel is selectief: het geldt voor één of enkele ondernemingen, een specifieke sector/regio;
- de maatregel vervalst de mededinging (in potentie) en (dreigt te) leiden tot een ongunstige beïnvloeding van het handelsverkeer in de EU.

Volgens de jurist van de SP voldoet de kwijschelding van de schuld aan al die 5 criteria, en dus is er sprake van staatsteun.

NB. Naast de Richtsnoeren bestaan er nog andere mogelijkheden om staatssteun verenigbaar met met de interne markt te verklaren.

1. De Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV) is er één van. Deze is echter niet van toepassing op bvo Roda omdat de voorwaarde voor een AGVV is dat de onderneming financieel gezond is. **Dat geldt niet voor de BVO Roda.**
2. De-minimissteun aan een bvo kan ook worden verleend op grond van de reguliere de-minimisverordening. De- minimissteun aan een bvo mag niet hoger zijn dan €200.000 over een periode van drie belastingjaren. De-minimissteun is geen staatssteun in de zin van artikel 107, lid 1, VWEU, vanwege het beperkte effect van de steun op het handelsverkeer tussen lidstaten. **Dit geldt niet voor de BVO Roda**

En ook de onderstaande vrijstellingen zijn niet van toepassing op de BVO.

- de Visserij vrijstellingsverordening (VJV);
- het DAEB vrijstellingsbesluit.
- de Landbouvvrijstellingsverordening (LVV);

HET Didam-arrest is nog een ander dingetje waar mogelijk illegale staatsteun van toepassing is:

Het Didamarrest waar de gemeentesecretaris naar verwees gaat over de verkoop van de grond.

Hoofddregel van het Didam-arrest is dat er een selectieprocedure – met passende openbaarheid – moet worden georganiseerd als er naar verwachting meerdere (potentiële) koopgeïnteresseerden zijn. Dit

omdat overheidslichamen gehouden zijn om bij verkoop het gelijkheidsbeginsel toe te passen. Selecteren gaat dus boven het maken van een-op-een afspraken.

Bij het opstellen van selectiecriteria en het motiveren van de keuze voor een bepaalde partij wordt aan de vereiste van objectiviteit, toetsbaarheid en redelijkheid het beste voldaan wanneer verwezen kan worden naar passages in officiële beleidsstukken. Omgekeerd kan dit voor gemeenten aanleiding zijn om dergelijke eisen en criteria expliciet in beleidsstukken op te nemen. Er is beleidsvrijheid, maar dat beleid moet dan wel zwart op wit aan te wijzen zijn. Dat betreft niet alleen duidelijkheid over wanneer welke procedures kunnen worden gekozen, maar vooral ook welke doelstellingen de gemeente nastreeft in het ruimtelijk domein

Standpunt SP: De intentieverklaring tussen de mogelijk in de toekomst samenwerkende partijen lijkt ons onvoldoende aangezien er ook alweer partijen zijn afgemeld en zich nog partijen kunnen afmelden aangezien er geen enkele voorwaarde verbonden is aan die intentieverklaring. Bovendien ontbreekt een uitgewerkt gezamenlijk plan, evenals een uitgewerkt beleidsplan van de gemeente wat we precies willen.

Gevolg van het arrest is dat er zoals ook in de stukken staat: Opnieuw een selectieprocedure gestart moet worden, waar zich mogelijk ook andere kandidaten kunnen melden voor de koop van de gronden op Kaalheide.